

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2013

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2014

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2013**1. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ**

Η πρόοδος στη Δασική Ανάπτυξη συνεχίστηκε και κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο. Οι στόχοι που τέθηκαν, οι κυριότεροι από τους οποίους αναφέρονται πιο κάτω, έχουν επιτευχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό:

- Προστασία των Κρατικών Δασών και άλλων μη κρατικών δασωμένων εκτάσεων από τις πυρκαγιές και άλλους βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες
- Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα δάση
- Διατήρηση, συντήρηση και εμπλουτισμός της βιοποικιλότητας του δασικού οικοσυστήματος
- Επέκταση των δασών και αποκατάσταση καμένων και άλλων υποβαθμισμένων δασικών περιοχών
- Βελτίωση και ενίσχυση του πρασίνου κυρίως με την εγκατάσταση και περιποίηση δενδροστοιχιών
- Ενίσχυση της δασικής αναψυχής με τη δημιουργία, επέκταση και συντήρηση Εθνικών Δασικών Πάρκων, εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων καθώς και μονοπατιών μελέτης της φύσης
- Αειφορική διαχείριση των δασών μέσω διαχειριστικών σχεδίων
- Δασοκομική περιποίηση και βελτίωση των δασών
- Ενίσχυση της προστασίας των εδαφών και των υδάτων
- Παραγωγή ξυλείας, άλλων δασικών προϊόντων και δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού
- Αύξηση της απασχόλησης και βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των παραδασόβιων κοινοτήτων
- Προαγωγή της δασικής εκπαίδευσης και έρευνας
- Ενίσχυση της διαφώτισης
- Ανάπτυξη και βελτίωση δασικών υποδομών (δασικά κτήρια, οδικό δίκτυο, οχήματα, μηχανήματα, τηλεπικοινωνίες κλπ.)
- Εισαγωγή και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών για αύξηση της παραγωγικότητας
- Ενίσχυση του διοικητικού και θεσμικού πλαισίου
- Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο, υλοποίηση των διεθνών δεσμεύσεων για τα δάση και υλοποίηση προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ)
- Ασφάλεια και υγεία στο χώρο εργασίας

2. ΔΑΠΑΝΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, στον Προϋπολογισμό του 2013 εγκρίθηκαν πιστώσεις ύψους €36.190.687. Το ολικό ποσό που δαπανήθηκε ήταν €31.590.777 (δηλ. ποσοστό απορρόφησης ίσο με 87,29%).

3. ΕΣΟΔΑ

Το Τμήμα Δασών, μέσα στο 2013 είχε έσοδα €5.540.322 τα οποία προέρχονται από προσφορά αγαθών και υπηρεσιών. Επιπρόσθετο ποσό ύψους €4.168.715 που αντιπροσωπεύει καθυστερημένα ενοίκια που οφείλονται στην άρνηση των ενοικιαστών να πληρώσουν, θα καταβληθεί προσπάθεια επιτάχυνσης της είσπραξης τους χρησιμοποιώντας και νομικά μέτρα.

Σημειώνεται ότι η αξία των έμμεσων ωφελειών από τα δάση είναι πολλαπλάσια από τα πιο πάνω άμεσα έσοδα και δεν μπορεί να αποδοθεί με οικονομικούς όρους.

4. ΔΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο περί Δασών Νόμος του 2012 (Ν.25(Ι)/2012) και οι περί Δασών Κανονισμοί [Οι περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμοί του 2012, οι περί Δασών (Άδειες, Χρήση Δασικών Οδών και Εξαγωγή Δασικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 2012, και οι περί Δασών (Αναγνώριση Οργανώσεων Ιδιοκτητών Ιδιωτικών Δασών) Κανονισμοί του 2012] τέθηκαν σε ισχύ στις 30 Μαρτίου και 6 Απριλίου, 2012, αντίστοιχα.

Για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής της νέας Δασικής Νομοθεσίας συνεχίστηκε και κατά το 2013 η ετοιμασία νέων εντύπων και έγιναν σεμινάρια σε δασικούς υπαλλήλους.

Επίσης εντός του έτους, μετά από δημόσια διαβούλευση, έγινε πρόταση για τροποποίηση των Κανονισμών 6 και 12 των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμών του 2012.

Η τροποποίηση του Κανονισμού 6, η οποία κρίθηκε απαραίτητη μετά την έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο του Σχεδίου για τη Διάθεση Κρατικής και Δασικής Γης σε ανέργους για γεωργικούς σκοπούς, είχε σκοπό την τροποποίηση των κριτηρίων διάθεσης κρατικής δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς.

Η τροποποίηση του Κανονισμού 12 κρίθηκε απαραίτητη έτσι ώστε, η απαγόρευση για εκμίσθωση ή διάθεση παραθαλάσσιας κρατικής δασικής γης για ορισμένους σκοπούς, να αναφέρεται στη ζώνη προστασίας της παραλίας, όπως αυτή ορίζεται από τον περί Προστασίας της Παραλίας Νόμο. Επιπρόσθετα, η τροποποίηση αυτή προτάθηκε για να παρέχεται η δυνατότητα εκμίσθωσης παραθαλάσσιας κρατικής γης για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οι πιο πάνω τροποποιήσεις βρίσκονται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

Η νέα Δασική Πολιτική εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 23 Ιανουαρίου, 2013. Υιοθετήθηκε με διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος σύμφωνα με το Άρθρο 9 του περί Δασών Νόμου του 2012 που εκδόθηκε στις 18 Φεβρουαρίου, 2013.

Η νέα Δασική Πολιτική διέπεται από 4 βασικές αρχές, την αρχή της αειφορίας, την αρχή της δασοπονίας των πολλαπλών σκοπών, την αρχή της ενιαίας διαχείρισης του δασικού οικοσυστήματος και την αρχή της συμμετοχικότητας στη λήψη αποφάσεων, και καθορίζει το όραμα για τα δάση της Κύπρου.

Η Δήλωση Πολιτικής καθορίζει 13 σκοπούς και 28 στόχους.

5. ΕΘΝΙΚΟ ΔΑΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η ετοιμασία του Εθνικού Δασικού Προγράμματος, το οποίο θα προτείνει μέτρα υλοποίησης των στόχων της δασικής πολιτικής θα ξεκινήσει εντός του 2014.

6. ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

α) Προστασία από τις πυρκαγιές

Με την ισχύ της νέας Δασικής Νομοθεσίας στις αρχές του 2012, η αρμοδιότητα του Τμήματος Δασών όσον αφορά την καταστολή και κατάσβεση δασικών πυρκαγιών επεκτάθηκε στα δύο χιλιόμετρα από τα όρια του κρατικού δάσους.

Ο συνολικός αριθμός των πυρκαγιών, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών εντός του υπό αναφορά έτους, ανέρχεται σε 321 και αναλύεται ως εξής:

- 14 πυρκαγιές με σημείο έναρξης Κρατική Δασική Γη
- 170 πυρκαγιές με σημείο έναρξης εντός της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τα κρατικά δάση
- 137 πυρκαγιές με σημείο έναρξης πέραν της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τα κρατικά δάση

Από τις πιο πάνω πυρκαγιές μόνο 126 έκαψαν δάσος ή άλλη δασώδη έκταση.

Η συνολική Κρατική Δασική Γη που κάηκε εντός του έτους ήταν 7,53 εκτάρια από τα οποία μόνο τα 3,93 εκτάρια κάηκαν από πυρκαγιές οι οποίες είχαν σημείο έναρξης Κρατική Δασική Γη. Από όλες τις πυρκαγιές, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών, κάηκε επίσης χαλίτικη και ιδιωτική έκταση 3.401,54 εκταρίων.

Η μεγαλύτερη σε έκταση πυρκαγιά που έκαψε Κρατική Δασική Γη ήταν εκείνη που ξέσπασε εντός της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τα όρια του κρατικού δάσους στην τοποθεσία Στρόφινκας, κοντά στις κοινότητες Αθηαίνου και Λουρουκίνας την 1^η Ιουνίου, 2013. Η πυρκαγιά αυτή έκαψε συνολική έκταση 15,7 εκταρίων, από τα οποία το 1 εκτάριο αφορούσε Κρατική Δασική Γη.

Τα αίτια των πυρκαγιών, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών, ήταν τα ακόλουθα:

• Γεωργικές δραστηριότητες	22,74%
• Κατοικίες εξοχικές ή μόνιμης διαμονής	8,10%
• Βραχυκύκλωμα καλωδίων υψηλής τάσης	4,05%

• Εκδρομείς/ ταξιδιώτες	4,05%
• Στρατιωτικές δραστηριότητες	2,18%
• Άλλες αιτίες	0,31%
• Κάψιμο σκυβάλων	1,25%
• Εργασίες στο Δάσος	0,31%
• Κακόβουλες	36,14%
• Φυσικά αίτια (Κεραυνοί)	1,25%
• Κυνήγι	1,25%
• Αγώνες Αυτοκινήτου	0,31%
• Άγνωστες αιτίες	18,07%

Η προστασία των δασών και άλλων περιοχών της υπαίθρου από τις πυρκαγιές, ιδιαίτερα κατά τα παρατεταμένα θερμά και ξηρά καλοκαίρια, είναι το κυριότερο μέλημα του Τμήματος Δασών. Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες εντός του έτους προς αυτή τη κατεύθυνση ήταν οι ακόλουθες:

- Συνεχίστηκε το σύστημα επιφυλακής των Δασικών Υπαλλήλων στις τρεις Δασικές Περιφέρειες, καθώς και στο Δασικό Κολλέγιο καθόλη τη διάρκεια της θερινής περιόδου.
- Συνεχίστηκε η λειτουργία του Σώματος Δασοπυροσβεστών. Προσλήφθηκαν 466 δασοπυροσβέστες και πυροφύλακες. Δημιουργήθηκαν τρεις Μονάδες Ταχείας Επέμβασης, μία σε κάθε Δασική Περιφέρεια για γρηγορότερη καταστολή των πυρκαγιών. Επιπρόσθετα λειτούργησαν τα πυροφυλάκια καθώς επίσης και διάφορες θέσεις παρατήρησης με σκοπό την έγκαιρη επισήμανση και αναγγελία των πυρκαγιών. Το σύστημα βάρδιας λειτούργησε και φέτος πολύ ικανοποιητικά σε όλους τους δασικούς σταθμούς και παρατηρητήρια.
- Συνεχίστηκαν οι καθημερινές περιπολίες, ειδικά κατά μήκος της οροθετικής γραμμής με σκοπό την πρόληψη, την ανίχνευση και την έγκαιρη επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς.
- Η Μονάδα Πτητικών Μέσων συνέχισε επιτυχώς τη λειτουργία της όπως και κατά το προηγούμενο έτος. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, η Μονάδα ενισχύθηκε με ακόμα 4 Δασοπυροσβέστες. Για το χειρισμό του αεροσκάφους "Air Tractor AT-802" κατά τη θερινή περίοδο αγοράστηκαν επιπλέον υπηρεσίες ενός χειριστή αεροσκαφών για περίοδο τεσσάρων μηνών καθώς και υπηρεσίες ετήσιου ελέγχου του αεροσκάφους.

Αγοράστηκαν επίσης υπηρεσίες δύο Μηχανικών αεροσκαφών για τη συντήρηση των "Thrush 550" και "Air Tractor AT-802" καθώς και Ηλεκτρολόγου Μηχανικού. Τα αεροσκάφη παρέμειναν σε επιφυλακή καθόλη τη διάρκεια της θερινής περιόδου και χρησιμοποιήθηκαν για την κατάσβεση 20 δασικών πυρκαγιών και άλλων 30 πυρκαγιών υπαίθρου.

- Κατασκευάστηκαν 0,3 χιλιόμετρα νέοι δρόμοι προσπέλασης. Επιπρόσθετα έγιναν βελτιώσεις και συντηρήσεις σε υφιστάμενους δασικούς δρόμους.
- Κατασκευάστηκαν 1,221 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων και συντηρήθηκαν άλλα 1.030 χιλιόμετρα.
- Εγκαταστάθηκαν 6 νέα υδροστόμια, 2 στη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας – Λάρνακας – Αμμοχώστου και 4 στη Δασική Περιφέρεια Πάφου.
- Κατασκευάστηκαν 6 νέες υδατοδεξαμενές, 3 στη Δασική Περιφέρεια Πάφου, 1 στη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας – Λάρνακας – Αμμοχώστου, 1 στη Δασική Περιφέρεια Τροόδους και 1 στο Δάσος Κολλεγίου.
- Συνεχίστηκε ο εμπλουτισμός και εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού για καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Το 2013 ο Δασικός Πυροσβεστικός στόλος αποτελείτο από 46 πυροσβεστικά οχήματα, 40 μικρά περιπολικά οχήματα πυρόσβεσης και 76 αντλίες νερού. Επιπρόσθετα αγοράστηκε και υπάρχει σε ικανοποιητικές ποσότητες αριθμός άλλου δευτερεύοντος πυροσβεστικού εξοπλισμού όπως βυτία νερού, ψεκαστήρες ώμου, λάστιχα πυροσβεστικών, αυλοί, συσκευές παρασκευής αφρού, εκτοξευτές νερού κλπ.
- Συνεχίστηκε η συλλογή μετεωρολογικών στοιχείων από το δίκτυο αυτόματων μετεωρολογικών σταθμών που εγκαταστάθηκε σε διάφορες περιοχές των δασών της Κύπρου. Από τα στοιχεία αυτά εξάγεται σε καθημερινή βάση ο βαθμός κινδύνου έκρηξης δασικών πυρκαγιών σε ολόκληρη την Κύπρο.
- Το αυτόματο Σύστημα Ανίχνευσης Πυρκαγιών, το οποίο εγκαταστάθηκε στο Δάσος Ακάμα εντός του 2009, συνέχισε να λειτουργεί σε δοκιμαστική βάση.

- Εγκαταστάθηκε ένα νέο σύστημα πυρασφάλειας εντός του εκδρομικού χώρου "Λειβάδι" το οποίο αποτελείται από 8 πυροσβεστικές φωλιές. Επίσης αντικαταστάθηκαν 9 πυροσβεστικές φωλιές στο υφιστάμενο σύστημα πυρασφάλειας στο Κάβο Γκρέκο.
- Από τις 26/4/2013 μέχρι τις 2/5/2013 γιορτάστηκε η "Εβδομάδα Προστασίας των Δασών", κατά την οποία μεταξύ άλλων έγινε δημοσιογραφική διάσκεψη του Υπουργού Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στο Συντονιστικό Κέντρο Πυρόσβεσης στην Αθαλάσσα. Πραγματοποιήθηκε επίσης εθελοντική αιμοδοσία από το προσωπικό του Τμήματος Δασών με σκοπό την προώθηση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού.
- Έγιναν διαλέξεις στην Εθνική Φρουρά και σε σχολεία για την πρόληψη και καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών.
- Πραγματοποιήθηκαν εκπαιδεύσεις στην κατάσβεση δασικών πυρκαγιών, στους δασικούς υπαλλήλους, στο δασοπυροσβεστικό σώμα, στα μέλη της Ομάδας Ταχείας Επέμβασης, στο ωρομίσθιο προσωπικό του Τμήματος Δασών και σε εθελοντικές ομάδες.
- Δόθηκε έμφαση στην ενημέρωση του κοινού από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ).

Το Τμήμα Δασών λαμβάνει όλα τα προληπτικά μέτρα κατά των πυρκαγιών και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να περιορίσει τον αριθμό τους στο ελάχιστο, όμως αυτό δεν είναι κατορθωτό χωρίς τη συνεργασία του κοινού. Για αυτό η προσπάθεια του Τμήματος Δασών στράφηκε και στη διαφώτιση του κοινού και ειδικά των αγροτών και των εκδρομέων με ταυτόχρονη όμως καταγγελία των παρανομούντων.

β) Παγκύπριο Σχέδιο Πυροπροστασίας της Υπαίθρου

Το Τμήμα συνέχισε την υλοποίηση του Παγκύπριου Σχεδίου Πυροπροστασίας της Υπαίθρου που άρχισε το 2001. Με βάση το σχέδιο αυτό, κατά το 2013 κατασκευάστηκαν σε διάφορες ευαίσθητες περιοχές της υπαίθρου και προστέθηκαν στο υφιστάμενο δίκτυο υποδομών, ακόμα 20,9 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων και τοποθετήθηκαν 3 νέα υδροστόμια. Επίσης συντηρήθηκαν υφιστάμενοι δρόμοι και αντιπυρικές λωρίδες.

Από την έναρξη υλοποίησης του Σχεδίου και μέχρι το τέλος του 2013 κατασκευάστηκαν 82,08 χιλιόμετρα νέων δρόμων, 472,69 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων, 12 υδατοδεξαμενές, 4 θέσεις παρατήρησης, 4 ελικοδρόμια και τοποθετήθηκαν 59 υδροστόμια.

γ) Καταπολέμηση επιβλαβών δασικών οργανισμών

Συνεχίστηκαν και το 2013 οι από αέρος και εδάφους ψεκασμοί κατά του εντόμου της πιτυοκάμπης (*Thaumetopoea wilkinsoni* Tams). Κατά τους ψεκασμούς χρησιμοποιήθηκαν τα βιολογικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία έχουν ως κύριες δραστικές ουσίες το βακτήριο *Bacillus thuringiensis* (Foray 48B, Bactoil, Rapax) και τον ακτινομύκητα *Saccharopolyspora spinosa* (Tracer – Spinosad), τα οποία θεωρούνται αβλαβή για το περιβάλλον.

Επίσης συνεχίστηκε και η παρακολούθηση των πληθυσμών άλλων επιβλαβών δασικών οργανισμών.

7. ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Εντός του 2013, δασώθηκαν 11,5 εκτάρια και αναδασώθηκαν άλλα 93,4 εκτάρια τα οποία αφορούσαν κρατικά δάση και χαλίτικες εκτάσεις που είτε είχαν καεί ή ήταν υποβαθμισμένες. Σύμφωνα με τη νέα πρακτική, η χρήση μηχανημάτων και η κατασκευή αναδασωτικών λωρίδων έχει περιοριστεί όπου είναι απόλυτα αναγκαίο.

Οι εργασίες αναδάσωσης και επαναφοράς του περιβάλλοντος στο Μεταλλείο Αμιάντου που άρχισαν το 1995 συνεχίστηκαν και το 2013.

Επίσης έγιναν εμπλουτιστικές φυτεύσεις σε 22,7 εκτάρια δάσους που είτε ήταν υποβαθμισμένο, είτε δεν είχε ικανοποιητική αναγέννηση καθώς και αναπλήρωση αποτυχιών σε έκταση 5,9 εκταρίων.

Το Τμήμα Δασών στην προσπάθεια επέκτασης του πρασίνου και υιοθέτησης μίας ενιαίας πολιτικής και πρακτικής για καλύτερη διαχείρισή του, συνέχισε και κατά το 2013 την ετοιμασία σχεδίων τοπιοτέχνησης σε σχολεία και δημόσιους χώρους πρασίνου.

8. ΔΑΣΙΚΗ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑ

Το 2013 διεκπεραιώθηκαν χωρομετρικές και χαρτογραφικές εργασίες για υποθέσεις που αφορούσαν Κρατική Δασική Γη όπως πιο κάτω:

- Οριοθετήσεις χαλίτικων εκτάσεων για δάσωση και κήρυξή τους σε κρατικό δάσος
- Οριοθετήσεις και έλεγχος λατομείων
- Επανατοποθέτηση χαμένων ή επιπρόσθετων δασικών οροσήμων
- Χαρτογραφήσεις πυρκαγιών, δασικών δρόμων, δασώσεων, αναδασώσεων και άλλων δασικών έργων
- Χωρομέτρηση, χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου σχετικά με ενοικιαστήρια, πάνω σε ετήσια βάση, για γεωργοκτηνοτροφικούς σκοπούς στην περιοχή Κοκκινοχωριών
- Χωρομετρήσεις, χαρτογραφήσεις και ετοιμασία σχεδίων που αφορούσαν άλλα Τμήματα και Υπηρεσίες του Κράτους
- Κατασκευή νέων δασικών χαρτών και βελτίωση υφιστάμενων.

9. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Το Τμήμα Δασών, κατά το 2013, συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην προσπάθεια που ανέλαβε το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για τη διατήρηση και προστασία της φύσης.

Στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης, διοργάνωσε γιορτές και διαλέξεις, συμμετείχε με λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Επίσης αξιοποίησε την προσφορά εθελοντικής εργασίας για δενδροφύτευση με σκοπό την επέκταση του πρασίνου.

Η λειτουργία των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους και Αθαλάσσας συνεχίστηκε με μεγάλη επιτυχία. Κατά το 2013, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους δέχτηκε 5.900 επισκέπτες, ενώ το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας, το οποίο από το Σεπτέμβριο του 2008, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, ξεκίνησε να λειτουργεί και ως Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, δέχτηκε

6.625 επισκέπτες κυρίως μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σχολείων και οργανωμένων συνόλων.

Μετά την προκήρυξη νέου διαγωνισμού το Νοέμβριο του 2012 για την ανέγερση του κτηρίου του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στο Κάβο Γκρέκο, το Τμήμα Δασών προχώρησε στην υπογραφή συμβολαίου με ιδιωτική εταιρεία, για την ολοκλήρωση των εργασιών του έργου. Το συμβόλαιο υπογράφηκε στις 31/7/2013 και οι εργασίες ξεκίνησαν το Σεπτέμβριο του 2013. Το όλο έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός 14 μηνών.

Μέσω του Έργου ΔΙΑ.ΠΕΡ.ΕΚ.: "Διασυνοριακή Περιβαλλοντική Εκπαίδευση", του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος 2007 – 2013, στο οποίο το Τμήμα Δασών συμμετέχει ως Κύριος Δικαιούχος και το οποίο ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2013, υλοποιήθηκε η δεύτερη φάση του έργου που αφορούσε τη διαμόρφωση και τοπιοτέχνηση των εξωτερικών χώρων του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας συμπεριλαμβανομένου μικρού ζωολογικού κήπου με οικόσιτα ζώα, ο οποίος θα αποτελεί καινοτόμο στοιχείο στην περιβαλλοντική εκπαίδευση. Τα εγκαίνια του έργου έγιναν στις 9 Δεκεμβρίου 2013. Επίσης ολοκληρώθηκε η ετοιμασία της ταινίας για το Εθνικό Δασικό Πάρκο Αθαλάσσας και του εκπαιδευτικού CD.

Εντός του 2013, το Τμήμα Δασών συμμετείχε στα πιο κάτω έργα του Προγράμματος LIFE+:

- Έργο PLANT-NET CY: "Δημιουργία Δικτύου Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών στην Κύπρο για τη Διατήρηση Ειδών και Οικοτόπων Προτεραιότητας". Το έργο αυτό, στο οποίο το Τμήμα Δασών συμμετείχε ως συνεργαζόμενος φορέας, ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2013
- Έργο ICOSTACY: "Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών πανίδας της Κύπρου". Το έργο ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2010 και θα ολοκληρωθεί το Μάρτιο του 2014
- Έργο JUNIPERCY: "Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 9560* (Ενδημικά Δάση Αοράτου) στην Κύπρο". Το έργο ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2012 και θα ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2015
- Έργο Ορόκλινη: "Αποκατάσταση και προστασία του υδροβιότοπου της Λίμνης Ορόκλινης". Το έργο ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2012 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιανουάριο του 2015
- Έργο Ριζοελιά: "Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας *1520 και *5220 στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς". Το έργο ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2013 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το Φεβρουάριο του 2017.

Επίσης το Τμήμα Δασών συμμετέχει στο Πρόγραμμα ΕΕΑ – Grants 2009 – 2014: "Διατήρηση της Βιοποικιλότητας στο Μεταλλείο Αμιάντου στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους", το οποίο άρχισε το 2013 και θα ολοκληρωθεί το 2015.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο σχέδιο για την προστασία του γύπα (*Gyps fulvus*), ο άγιος πληθυσμός του οποίου αριθμεί σήμερα 12 άτομα. Μέσω του Έργου ΓΥΠΑΣ: "Ενδυνάμωση του Κυπριακού πληθυσμού του Γύπα (*Gyps fulvus*)", του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος 2007 - 2013 με άτομα από την Κρήτη (Ελλάδα), εντός του τρέχον έτους, το Τμήμα Δασών παρέλαβε ακόμα 6 Γύπες από την Κρήτη. Από τους 17 Γύπες που εισάχθηκαν μέχρι σήμερα από την Κρήτη, στους 15 τοποθετήθηκαν πομποί και απελευθερώθηκαν.

Επίσης συνεχίστηκε η καταγραφή και μελέτη των νυχτερίδων της Κύπρου και των καταφυγίων τους η οποία άρχισε το 2006.

Συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης καθώς και επέκτασης των Βοτανικών Κήπων Τροόδους και Ακάμα με συλλογή πολλαπλασιαστικού υλικού για εγκατάσταση στους Βοτανικούς Κήπους. Επίσης το Τμήμα διατηρεί ακόμα ένα μικρό Βοτανικό Κήπο στους εξωτερικούς χώρους του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Κέντρου.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης αιωνόβιων δέντρων, τόσο εντός, όσο και εκτός των κρατικών δασών, καθώς και του εντοπισμού νέων τέτοιων δέντρων με σκοπό την κήρυξή τους σε Μνημεία της Φύσης.

Εντός του 2013, συνεχίστηκε η συστηματική καταγραφή των ενδημικών φυτών καθώς επίσης και ο οργανωμένος εντοπισμός και χαρτογράφηση της χλωρίδας με βασικό στόχο την προστασία της. Επίσης συνεχίστηκε η συλλογή δειγμάτων φυτών για τη συμπλήρωση του φυτολογίου στο Τμήμα Δασών.

10. ΔΑΣΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ

Τα δάση της Κύπρου προσφέρονται για υπαίθρια αναψυχή λόγω της ποικιλίας της χλωρίδας, της πανίδας, της γεωμορφολογίας, του κλίματος και των υδατικών συνθηκών, σε συνδυασμό με την προσβασιμότητα, τη μικρή απόσταση από τα αστικά κέντρα, όπως

επίσης και την ύπαρξη ιστορικών, αρχαιολογικών και άλλων σημείων ενδιαφέροντος μέσα ή κοντά στα δάση.

Μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για τη δημιουργία και ανάπτυξη των Εθνικών Δασικών Πάρκων συνεχίστηκε η παρακολούθηση της υλοποίησης έργων ανάπτυξης καθώς και συντήρησης σε όλα τα Εθνικά Δασικά Πάρκα.

Συνεχίστηκαν οι διάφορες εργασίες για την ανάπτυξη ή και την επέκταση των εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων, καθώς επίσης και για τον καθαρισμό και την συντήρησή τους. Κατασκευάστηκαν έργα αναψυχής που περιλαμβάνουν υποδομές (προσπέλαση, ύδρευση), χωματουργικές διαμορφώσεις, τραπεζοπάγκους, κιόσκια, εστίες παρασκευής γεύματος, παιδικές χαρές, ξύλινες περιφράξεις, αποχωρητήρια, καλάθια απορριμμάτων, σήμανση κλπ.

Εντός του 2013, λειτούργησαν συνολικά 45 εκδρομικοί χώροι χωρητικότητας 23.044 ατόμων, καθώς και 3 κατασκηνωτικοί χώροι συνολικής δυναμικότητας 290 αντίσκηνων. Επίσης λειτούργησαν άλλοι 2 κατασκηνωτικοί χώροι οι οποίοι βρίσκονται εντός Κρατικής Δασικής Γης αλλά διαχειρίζονται από άλλους φορείς. Τόσο οι εκδρομικοί, όσο και οι κατασκηνωτικοί χώροι, κατά τις περιόδους αιχμής ήταν κατάμεστοι από κόσμο.

Το Νοέμβριο του 2013 ολοκληρώθηκε η υλοποίηση του έργου "Εμπλουτισμός Τουριστικών Υποδομών και Υπηρεσιών και Αναδιοργάνωση του Συστήματος Διαχείρισης και Προβολής Περιπατητικών Διαδρομών σε Νησιώτικες Περιοχές" με το ακρωνύμιο i4WALKer του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος 2007 - 2013.

Μέσα στα πλαίσια του πιο πάνω έργου έγινε πιλοτική πρότυπη αναβάθμιση τεσσάρων μονοπατιών (Αφροδίτη στον Ακάμα, Καληδόνια και Περσεφόνη στο Τρόοδος και Άγιοι Ανάργυροι στο Κάβο Γκρέκο) που περιλάμβανε εργασίες βελτίωσης σε όλα τα Μονοπάτια στα οποία τοποθετήθηκαν συσκευές καταμέτρησης των επισκεπτών, ενημερωτικές πινακίδες και εξοπλισμός αξιολόγησης της χρήσης των μονοπατιών και της ικανοποίησης των επισκεπτών. Ετοιμάστηκε και εκτυπώθηκε επίσης τουριστικός οδηγός (στα ελληνικά και αγγλικά) στον οποίο περιλαμβάνονται 5 μονοπάτια του Ακάμα, 16 του Τροόδους και 5 του Κάβο Γκρέκο. Εκτυπώθηκαν επίσης τρεις θεματικοί χάρτες με τις διαδρομές των μονοπατιών, ένας για την περιοχή Τροόδους, ένας για το Κάβο Γκρέκο και ένας για τον Ακάμα.

Επίσης, μέσω του έργου ΓΕΩ.ΤΟΠΙ.Α: "Γεωτουρισμός και Τοπική Ανάπτυξη", του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος 2007 - 2013, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες μετατροπής τριών υφιστάμενων περιπατητικών διαδρομών στην οροσειρά του Τροόδους σε γεωδιαδρομές "Άρτεμις" και "Αταλάντη" στο Δάσος Τροόδους και τα "Τεισιά της Μαδαρής" στο Δάσος Αδελφοί. Οι εργασίες περιλάμβαναν βελτίωση της διαδρομής και βελτίωση κατασκευών καθώς και αναβάθμιση της υπάρχουσας σήμανσης με μεγαλύτερη έμφαση στη γεωλογία. Επιπλέον, τον Οκτώβριο του 2013, το Τμήμα Δασών ολοκλήρωσε μια από τις σημαντικότερες δραστηριότητες του έργου που ήταν η αποκατάσταση/ διαμόρφωση των κτηριακών εγκαταστάσεων του παλαιού Δημοτικού Σχολείου στο Μεταλλείο Αμιάντου το οποίο θα λειτουργήσει ως Κέντρο Επισκεπτών του Γεωπάρκου Τροόδους.

Επιπρόσθετα εντός του έτους ολοκληρώθηκε και η επέκταση του υφιστάμενου μονοπατιού "Σελλάδιν Καραμανλή - Καννάβια" που βρίσκεται στην κοιλάδα Καπουράς του δάσους Αδελφοί.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο εκτελέστηκαν επίσης διάφορες εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των μονοπατιών μελέτης της φύσης και περιπάτου που κατασκευάστηκαν μέσα στα κρατικά δάση, για τα οποία επιδείχθηκε τεράστιο ενδιαφέρον, τόσο από ντόπιους, όσο και από ξένους επισκέπτες.

11. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΞΥΛΕΙΑΣ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκε η εξαγωγή ξυλείας και η διάθεσή της για την ικανοποίηση των αναγκών των μικρών τοπικών πριονιστηρίων. Εξήχθησαν 3.492 κυβικά μέτρα στρογγύλης ξυλείας από τα Κρατικά Δάση, η οποία χρησιμοποιήθηκε για παραγωγή οικοδομήσιμης ξυλείας, παραγωγή κιβωτίων κλπ. Από την ποσότητα αυτή, τα 176 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία. Από τα Ιδιωτικά Δάση εξήχθησαν 808 κυβικά μέτρα στρογγύλης ξυλείας ενώ από άλλες περιοχές εξήχθησαν άλλα 358 κυβικά μέτρα.

Πέραν της πιο πάνω ποσότητας, από τα Κρατικά Δάση πωλήθηκαν ως καυσόξυλα ή για παραγωγή καρβούνων 6.207 κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας. Από την ποσότητα αυτή, τα 939 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία. Από τα Ιδιωτικά Δάση εξήχθησαν 644 κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας ενώ από Χαλίτικες και άλλες περιοχές εξήχθησαν άλλα 177 κυβικά μέτρα.

Το Τμήμα Δασών εξέδωσε 17 άδειες για λειτουργία ιδιωτικών πριονιστηρίων που παράγουν πριστή ξυλεία συγκεκριμένων διαστάσεων για κατασκευαστικούς σκοπούς, παλέτα και κιβώτια για το εξαγωγικό εμπόριο.

12. ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Η διαχείριση των δασικών πόρων γίνεται πάνω σε αειφορική βάση και στοχεύει στην παραγωγή του μέγιστου δυνατού κοινωνικού και οικονομικού οφέλους από τα δάση με την πολλαπλή χρήση τους, με παράλληλη διατήρηση της φυσικότητας και βελτίωση της σύνθεσης και δομής τους.

Τον Οκτώβριο του 2013 άρχισε η εργασία για χαρτογράφηση δασικών σχηματισμών και οικοτόπων της Οδηγίας 92/43 που απαντούν εντός των ορίων εξάπλωσης της Μαύρης πεύκης (*Pinus nigra subsp. Pallasiana*). Στόχος της χαρτογράφησης αυτής είναι η ανάπτυξη γεωγραφικής βάσης και βάσης δεδομένων, εργαλείων που θα βοηθήσουν στην καλύτερη αξιοποίηση και ανάδειξη των δασών της Μαύρης πεύκης.

Η Απογραφή Δασών της Τραχείας πεύκης στα Παραγωγικά, Μη Παραγωγικά Δάση και στις Αναδασώσεις που είχε αρχίσει ουσιαστικά από το Σεπτέμβριο του 2011 συνεχίστηκε και ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2013.

13. ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ – ΔΑΣΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ

Κατά το 2013 δόθηκε μεγάλη σημασία στη δασοκομική περιποίηση των φυτειών. Νεαρές αναδασώσεις και δενδροστοιχίες συνολικής έκτασης 2.260,1 εκταρίων έτυχαν δασοκομικής περιποίησης όπως αραιώσεις, βοτανίσματα και πότισμα. Από κώνους που μαζεύτηκαν από το Τμήμα Δασών εκκοκκίστηκαν 50 κιλά σπόρων και άλλα 1.074 κιλά σπόρων εκκοκκίστηκαν από κώνους που αγοράστηκαν από ιδιώτες. Η ποσότητα που εκκοκκίστηκε το 2013 μαζί με το απόθεμα του 2012 ανήλθε στα 6.100,6 κιλά σπόρων. Από την πιο πάνω ποσότητα, 4 κιλά σπόρου πωλήθηκε στο κοινό και 434,5 κιλά χρησιμοποιήθηκε από το Τμήμα Δασών.

Εντός του 2013, δεν έγινε καμία εξαγωγή σπόρων ενώ έγινε εισαγωγή 250 κιλών μίγματος σπόρου για υδροσπορά, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην περιοχή του μεταλλείου Αμιάντου.

Η παραγωγή στα δασικά φυτώρια το 2013 ήταν 44.324 φυτά σε σύγκριση με 159.999 το 2012. Η παραγωγή του 2013 με το απόθεμα του 2012 ανήλθαν στις 453.376 φυτά. Από αυτά, 45.836 χρησιμοποιήθηκαν από το Τμήμα Δασών, 55.311 πωλήθηκαν στο κοινό, 390 πωλήθηκαν σε άλλα Τμήματα και 8.381 δόθηκαν δωρεάν σε σχολεία, κοινότητες, άλλους οργανισμούς και ιδρύματα για φύτευση δημοσίων ή κοινοτικών χώρων. Επίσης διαγράφηκαν 314 φυτά τα οποία ξηράθηκαν.

Το Τμήμα Δασών εντός του 2013 άρχισε την ετοιμασία εγχειριδίου με κατευθυντήριες γραμμές συλλογής, παραγωγής και διάθεσης δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού. Στόχος του εγχειριδίου είναι η καταγραφή των φυτικών ειδών που θα παράγει το κάθε δασικό φυτώριο, των περιοχών συλλογής πολλαπλασιαστικού υλικού (προελεύσεις) για καθορισμένα είδη, των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών που πρέπει να πληρούν τα φυτά πριν τη διάθεσή τους, καθώς και των δασικών ειδών για τα οποία θα τηρούνται στοιχεία ταυτότητας.

14. ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Ο μηχανογραφικός εξοπλισμός που αποκτήθηκε το 2013 ήταν 2 υπολογιστές γραφείου, 6 υπολογιστές χειρός, 4 εκτυπωτές Laser A4, 7 εξωτερικοί δίσκοι φύλαξης δεδομένων και 1 πολυμηχάνημα. Συνολικά, το Τμήμα Δασών διαθέτει σήμερα 259 ηλεκτρονικούς υπολογιστές καθώς επίσης και μεγάλο αριθμό προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται σε ένα ευρύ φάσμα δασικών εφαρμογών περιλαμβανομένων των ψηφιακών δασικών χαρτών, της βάσης δεδομένων των δασικών πυρκαγιών, την έκδοση ετήσιων αδειών χρήσης δασικής γης κλπ.

Εντός του έτους αναβαθμίστηκαν διάφορα λογισμικά προγράμματα και επιπρόσθετα αναπτύχθηκαν τα πιο κάτω νέα λογισμικά:

- Λογισμικό για χαρτογράφηση του οικοτόπου του κυτταρισσιού
- Λογισμικό για έκδοση φυτοϋγειονομικών διαβατηρίων
- Λογισμικό Μικρό-Αποθεμάτων Φυτών

Επίσης κατά το 2013 έγινε ενημέρωση και αναβάθμιση της ιστοσελίδας του Τμήματος Δασών, τόσο στην Ελληνική, όσο και στην Αγγλική γλώσσα. Η ιστοσελίδα μπορεί πλέον να χρησιμοποιείται και για σκοπούς εσωτερικού δικτύου, στο οποίο έχουν πρόσβαση μόνο οι

λειτουργοί του Τμήματος. Επιπρόσθετα εντός του 2013 ξεκίνησε διαδικασία για ανάπτυξη νέας επίσημης ιστοσελίδας του τμήματος η οποία υπολογίζεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2014 - 2015, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Εντός του υπό αναφορά έτους ορίστηκε για το Τμήμα αρμόδιος λειτουργός για την ασφάλεια χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών.

15. ΔΑΣΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ

α) Δασική Οδοποιία

Η δασική οδοποιία επιτελεί σπουδαίο ρόλο στην εξασφάλιση δυνατοτήτων για τη συστηματικότερη διαχείριση, την εντατικότερη προστασία των δασών, την εξυπηρέτηση των ορεινών κοινοτήτων, τον τουρισμό, την εκμετάλλευση των δασών και τις αναδασώσεις. Η πολιτική του Τμήματος Δασών σε αυτόν τον τομέα βοηθάει σημαντικά στην ανάπτυξη των ορεινών περιοχών, αφού δεν περιορίζεται μόνο στη διάνοιξη και βελτίωση του οδικού δικτύου εντός των δασών, αλλά επεκτείνεται και στην κατασκευή δρόμων που εξυπηρετούν παράλληλα και τις ορεινές κοινότητες.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκε η συντήρηση καθώς και η διαπλάτυνση ή βελτίωση άλλων υφιστάμενων δρόμων και κατασκευάστηκαν 0,3 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης.

Στο τέλος του 2013, το ολικό μήκος του δασικού οδικού δικτύου ήταν ως εξής:

- 1.398,175 χιλιόμετρα κύριων δασικών δρόμων από τα οποία 208,86 χιλιόμετρα είναι ασφαλτόδρομοι που συνδέουν διάφορες κοινότητες και ορεινά θέρετρα
- 1.016,853 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης
- 1.218,506 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων

β) Δασικές Τηλεπικοινωνίες

Το Τμήμα διατηρεί και συντηρεί τηλεπικοινωνιακό σύστημα για αποτελεσματική δασική προστασία και διαχείριση. Κατά τη διάρκεια του χρόνου έγιναν οι αναγκαίες εργασίες για τη

συντήρηση και βελτίωση του συστήματος. Το σύστημα κατά το τέλος του 2013 αποτελείτο από:

- 454 τηλεφωνικές συσκευές
- 13 κινητά τηλέφωνα
- 1 τηλεφωνικό πίνακα
- 1 ραδιοτηλεπικοινωνιακό σταθμό ελέγχου
- 563 ραδιοτηλέφωνα οχημάτων/ γραφείων
- 645 ατομικά ραδιοτηλέφωνα
- 8 ραδιοτηλεφωνικοί σταθμοί αναμετάδοσης
- 11 τηλεφωνικά συστήματα
- 1 σύστημα συναγερμού με τηλεφωνική σύνδεση

γ) Δασικά Κτήρια

Μέσα στο 2013, ολοκληρώθηκε η κατασκευή των πιο κάτω νέων έργων:

- Ενός πυροφυλακίου στην τοποθεσία "Ζαχαρου" στο Σταυρό Ψώκας
- Ενός πυροφυλακίου στην τοποθεσία "Κακός Άνεμος" στην κοιλάδα Αγίου Θεοδώρου
- Ενός περιπτέρου στο Πάρκο Αγίου Γεωργίου που βρίσκεται εντός του Εθνικού Δασικού Πάρκου Αθαλάσσας

Επίσης άρχισαν εργασίες για κατασκευή μιας αποθήκης στους χώρους του Δασικού Φυτωρίου Αθαλάσσας. Επιπρόσθετα έγιναν και άλλες εργασίες για επέκταση, βελτίωση και συντήρηση των κτηρίων όπου στεγάζονται οι διάφοροι Δασικοί Σταθμοί καθώς και άλλα υποστατικά του Τμήματος.

δ) Μέσα Μεταφοράς και Μηχανήματα

Το Τμήμα Δασών έχει στην κατοχή του σημαντικό αριθμό μηχανημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται για πάσης φύσεως δασοτεχνικά έργα και κυρίως για τη διάνοιξη και βελτίωση δρόμων και αντιπυρικών λωρίδων. Τα μηχανήματα αυτά όμως επιτελούν και κοινωνικό ρόλο όπως είναι η χρησιμοποίησή τους στις δασικές πυρκαγιές και στον εκχιονισμό οδών του ορεινού δικτύου κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου, το Τμήμα εφοδιάστηκε με 4 νέα οχήματα (1 μικρό πυροσβεστικό περιπολικό και 3 διπλοκάμπινα) και 6 μεταχειρισμένα (2 μικρά λεωφορεία τα οποία παραλήφθηκαν από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, 1 διπλοκάμπινο και 3 οχήματα μεταφοράς προσωπικού από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών). Αγοράστηκαν επίσης διάφορα δευτερεύοντα μηχανήματα, εξοπλισμός, εργαλεία και όργανα μεταξύ των οποίων 1 αεροσυμπιεστής, 3 πτυσσόμενα αλυσοπρίονα, 3 ηλεκτροσυγκολλήσεις, 4 μηχανοκίνητα φραμοκοπτικά, 1 ψαλίδι φραμού με αγκώνα, 1 σβάρνα και 1 τριβείο μπετόν.

Για κάλυψη των αναγκών του, το Τμήμα Δασών κατά το 2013 ενοικίασε από τον ιδιωτικό τομέα μέσω προσφορών, αριθμό οχημάτων/ μηχανημάτων όπως φορτηγά, βυτιοφόρα, προωθητές γης, γεωργικά τρακτέρ, εκσκαφείς/ φορτωτήρες (ντίκερ), ανυψωτικά οχήματα κλπ.

Κατά το 2013 συνεχίστηκε η λειτουργία των μηχανουργείων του Τμήματος στην Αθαλάσσα, Σταυρό Ψώκας και Πλατάνια για συντήρηση και επιδιόρθωση των διαφόρων μηχανημάτων και οχημάτων.

16. ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Δασικό Κολέγιο συμπλήρωσε κατά το 2013 το 62^ο Ακαδημαϊκό έτος ζωής του (2012 - 2013). Έντεκα σπουδαστές, όλοι από την Κύπρο, έχουν αποφοιτήσει κατά το 2013.

Το 63^ο Ακαδημαϊκό έτος (2013 - 2014) άρχισε στις 2 Οκτωβρίου 2013, με 14 σπουδαστές από τους οποίους 12 είναι Κύπριοι και 2 αλλοδαποί.

Μέσα στο 2013, το ΤΕ.ΠΑ.Κ. ολοκλήρωσε την επανεξέταση και συμπλήρωση της αρχικής πρότασης του για ίδρυση και λειτουργία Τμήματος που θα καλύπτει και το γνωστικό αντικείμενο της Δασολογίας.

Η τελική πρόταση του ΤΕ.ΠΑ.Κ. εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο και το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 15/5/2013 και 25/9/2013 αντίστοιχα. Αυτή προβλέπει για την ίδρυση και λειτουργία Τμήματος Φυσικών και Ενεργειακών Πόρων, με τρεις κατευθύνσεις: στη Δασολογία, την Υδροβιολογία και τους Ενεργειακούς Πόρους. Η πρόταση αυτή βρίσκεται ενώπιον του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού από τις 11/11/2013 για μελέτη.

Παράλληλα, το Τμήμα Δασών όρισε πενταμελή Επιτροπή για μελέτη της κατάστασης όπως έχει διαμορφωθεί αναφορικά με τη λειτουργία του Δασικού Κολεγίου και υποβολή έκθεσης για το μελλοντικό του ρόλο. Η επιτροπή αυτή συνήλθε σε τρεις συναντήσεις εντός του 2013 και αναμένεται να ολοκληρώσει το έργο της με την υποβολή της τελικής έκθεσης εντός του πρώτου εξαμήνου του 2014.

Ο θεσμός του Πυρήνα Μάθησης λειτούργησε και το 2013. Ετοιμάστηκε Έκθεση Αξιολόγησης του έργου που ο Πυρήνας επιτέλεσε κατά τη διάρκεια του 2012. Κατά τη διάρκεια του υπό ανασκόπηση έτους εφαρμόστηκε με επιτυχία το εγκριμένο Σχέδιο Δραστηριοτήτων Μάθησης. Μετά από σχετικές διαδικασίες έγινε διάγνωση των αναγκών μάθησης και ετοιμάστηκε η Έκθεση Διάγνωσης, πάνω στην οποία στηρίχτηκε η κατάρτιση του Σχεδίου Δραστηριοτήτων Μάθησης για το έτος 2014.

Με βάση το Σχέδιο Δραστηριοτήτων Μάθησης του 2013, αριθμός υπαλλήλων παρακολούθησε σειρά επιμορφωτικών μαθημάτων και εκπαιδεύσεων.

Συνεχίστηκαν οι εκπαιδεύσεις στη σωστή και ασφαλή χρήση αλυσοπρίονων από την ομάδα εκπαίδευσης η οποία εδρεύει στο Δασικό Κολλέγιο Κύπρου και παρέχει εκπαίδευση και πιστοποίηση σε άτομα που παρακολουθούν το σχετικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και επιτυγχάνουν στις σχετικές γραπτές και πρακτικές εξετάσεις. Εντός του 2013, έγιναν δύο σειρές εκπαιδεύσεων.

Επίσης αριθμός υπαλλήλων του Τμήματος Δασών συμμετείχε σε διάφορα διεθνή συνέδρια και σεμινάρια.

17. ΔΑΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η Δασική Έρευνα συνεχίστηκε πάνω στα ίδια θέματα όπως και στο παρελθόν. Συνοπτικά δόθηκε έμφαση στην παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων, στην παραγωγή γενετικά βελτιωμένου σπόρου τραχείας πεύκης, στη συντήρηση και βελτίωση του δασοβοτανικού κήπου και της τράπεζας κλώνων, στην προστασία και διατήρηση των δασικών γενετικών πόρων, στην προστασία των δασών από ασθένειες και έντομα κλπ.

18. ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ

Το Τμήμα εντός του 2013, στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης, διοργάνωσε γιορτές και διαλέξεις, συμμετείχε με Λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Επίσης αξιοποίησε την προσφορά εθελοντικής εργασίας για δενδροφύτευση με σκοπό την επέκταση του πρασίνου.

Η εκστρατεία διαφώτισης κυμάνθηκε στα ίδια πλαίσια όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια. Οργανώθηκαν διάφορες εκδηλώσεις και έγιναν διαλέξεις σχετικές με δασικά θέματα με έμφαση στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και στην επέκταση του πρασίνου. Στα πλαίσια της οικονομικής περισυλλογής, η ετοιμασία εντύπων, φυλλαδίων, αφισών και άλλου διαφωτιστικού υλικού περιορίστηκε στις άκρως απαραίτητες εκδόσεις σε μειωμένη ποσότητα.

Μεταξύ άλλων, εντός του 2013 ετοιμάστηκαν:

- Αφίσες και δίπτυχο για την Περνιά, το δέντρο της χρονιάς 2014 (Ελληνική και Αγγλική έκδοση)
- Τετράπτυχο για το Μονοπάτι μελέτης της φύσης "Φράγμα Αργάκας" (Αγγλική έκδοση)

19. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΑΣΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

(α) Εργατικό δυναμικό Τμήματος Δασών

Το προσωπικό που απασχολήθηκε από το Τμήμα Δασών κατά το 2013 ήταν:

- Δασικοί υπάλληλοι και άλλο δημοσιοϋπαλληλικό προσωπικό: 248
- Δασικοί υπάλληλοι (έκτακτοι): 35
- Γραμματειακό και Λογιστικό προσωπικό: 12
- Τακτικό ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό: 147
- Έκτακτο ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό:
 - 758 άτομα από τις 760 εγκριμένες θέσεις (Ο αριθμός των ατόμων αυτών αντιστοιχεί σε 386 μονάδες πλήρους απασχόλησης)
- Αποσπασμένο προσωπικό: 4

Με τη ψήφιση του προϋπολογισμού για το 2013 και του περί προϋπολογισμού του 2013 Νόμο του 2012 καταργήθηκαν 14 θέσεις πρώτου διορισμού. Επίσης αναστάληκε η πλήρωση όλων των κενών θέσεων πρώτου διορισμού και πρώτου διορισμού και προαγωγής, οι οποίες ήταν κενές κατά την ημερομηνία ψήφισης του εν λόγω Νόμου ή κενώθηκαν εντός του 2013.

Παράλληλα, εντός του 2013, στο πλαίσιο της γενικότερης προσπάθειας της νέας κυβέρνησης για αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην απασχόληση και της ανεργίας εργοδοτήθηκαν στο Τμήμα Δασών 8 άνεργοι πτυχιούχοι με βάση το Σχέδιο Απασχόλησης Ανέργων της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

(β) Προσφορά εργασίας σε περίοικους των δασών

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης που εκφράζεται ταυτόχρονα και μέσω του Τμήματος Δασών, προσφέρθηκε απασχόληση σε περίοικους των δασών. Η ολική απασχόληση που προσφέρθηκε σε τακτικούς και έκτακτους εργάτες ανήλθε στις 144.885 μέρες εργασίας. Εκτός από τα άτομα που απασχολήθηκαν άμεσα από το Τμήμα, ένας σημαντικός αριθμός ατόμων απασχολήθηκε έμμεσα είτε από ιδιώτες εργολάβους, οι οποίοι ήταν ανάδοχοι προσφορών του Τμήματος Δασών, είτε ως αυτοεργοδοτούμενοι για την υλοτομία και μεταφορά ξυλείας στα διάφορα προιονιστήρια ή σε άλλα έργα όπως κατασκευή και συντήρηση δρόμων, συντήρηση κτηρίων, δημιουργία και συντήρηση δενδροστοιχιών, συντήρηση εκδρομικών χώρων κλπ.

(γ) Ασφάλεια και Υγεία

Στα πλαίσια του προγράμματος ασφάλειας και υγείας στο χώρο εργασίας που έχει ως στόχο την προστασία της ζωής, της αρτιμέλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους, εντός του 2013, έγιναν Εκτιμήσεις Κινδύνων για όλες σχεδόν τις δασικές εργασίες, οι οποίες θα αναθεωρούνται κάθε χρόνο, τόσο για ενημέρωση των νεοεισερχόμενων, όσο και για υπενθύμιση των εργασιακών κινδύνων στο μόνιμο προσωπικό.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 10 των περί Ασφαλείας και Υγείας στην Εργασία Νόμων του 1996 έως 2011, καθώς και του Διατάγματος του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αριθμό ΚΔΠ 628/2004, το Τμήμα Δασών πρότεινε προς το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας νέο Δασικό Λειτουργό, για διορισμό στη θέση του Λειτουργού Ασφάλειας και Υγείας του Τμήματος Δασών σε αντικατάσταση του

προηγούμενου ο οποίος αφυπηρέτησε. Ο Αρχιεπιθεωρητής του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας ενέκρινε το διορισμό του νέου Λειτουργού ως Λειτουργού Ασφάλειας στο Τμήμα Δασών από τις 5 Σεπτεμβρίου, 2013. Επίσης εντός του 2013, συστάθηκε η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Ασφάλειας (ΠΑΣΕΑ) Τμήματος Δασών η οποία απαρτίζεται από τον Λειτουργό Ασφάλειας και τους Προέδρους των Επιτροπών Ασφάλειας. Η σύσταση και λειτουργία της ΠΑΣΕΑ, αποσκοπεί στη βελτίωση του συντονισμού όσων έχουν οριστεί ως υπεύθυνοι για την ασφάλεια και υγεία στους χώρους εργασίας του Τμήματος και στην ενίσχυση των προσπάθειών για την επίτευξη υγιεινούς και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος.

Ο Λειτουργός Ασφάλειας σε συνεργασία με τους Προέδρους των τοπικών Επιτροπών Ασφάλειας πραγματοποίησαν επισκέψεις σε διάφορα εργοτάξια για έλεγχο και υποδείξεις και διάνεμαν διαφωτιστικό υλικό. Περίπου 528 άτομα συμμετείχαν σε διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την Ασφάλεια και Υγεία.

Εντός του 2013, συνέβηκαν 7 εργασιακά ατυχήματα (6 γνωστοποιήσιμα και 1 μη Γνωστοποιήσιμο) σε εργοδοτούμενα από το Τμήμα Δασών πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.

20. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Μέσα στα πλαίσια ανάπτυξης συνεργασίας της Κύπρου με άλλες χώρες σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος στο δασικό τομέα έγιναν τα πιο κάτω:

(α) Χρηματοδοτικός Μηχανισμός ΕΟΧ και Νορβηγίας

Στα πλαίσια του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ και Νορβηγίας (EEA and Norway Grants), υπογράφηκε το Δεκέμβριο του 2011 μνημόνιο για την προώθηση του έργου με τίτλο “Biodiversity Conservation in Restoration and Management of the Amiantos Asbestos Mine at Troodos National Forest Park”. Η χρηματοδότηση του έργου ανέρχεται στα €1.155.000. Η συνεισφορά της Κύπρου ανέρχεται στο 15%, επιπρόσθετα του πιο πάνω ποσού. Η υλοποίηση του έργου ξεκίνησε εντός του 2013 και θα διαρκέσει 3 χρόνια. Σκοπός του έργου είναι η αναδιοργάνωση και ο εκσυγχρονισμός των εργασιών αποκατάστασης στο μεταλλείο Αμιάντου και η εισαγωγή μέτρων διατήρησης της βιοποικιλότητας στην αποκατάσταση.

(β) Συνεργασία με την Αρχή Διατήρησης της Φύσης του Ισραήλ

Κατά το 2013 συνεχίστηκε η συνεργασία σε θέματα προστασίας και διατήρησης της φύσης (Nature Conservation), με την Αρχή Διατήρησης της Φύσης του Ισραήλ - Nature Conservation Authority of Israel, καθώς και με άλλες αρμόδιες Αρχές και Επιστήμονες. Επίσης, λόγω των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε με την εισβολή ξενικών ειδών σε ευαίσθητα οικοσυστήματά μας, υπήρξε συνεργασία με εμπειρογνώμονες από το Ισραήλ σχετικά με τον έλεγχο και περιορισμό του προβλήματος.

(γ) Συνεργασία με το Υπουργείο Άμυνας της Σλοβακίας

Το Υπουργείο Άμυνας της Σλοβακίας σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Κύπρου στη Σλοβακία δημιούργησε πάρκο στη Μπρατισλάβα με την ονομασία «Σλοβακική – Κυπριακή Φιλία». Το Τμήμα Δασών έχει αποστείλει 50 φυτά μαύρης πεύκης και 50 φυτά πλατάνου για τον πιο πάνω σκοπό. Τα φυτά μαύρη πεύκης αποτελούν μέρος του γενετικού αποθέματος του είδους.

21. ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

α) Θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε.

Τα κυριότερα θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε., κατά το 2013 ήταν τα ακόλουθα:

- Οι διαπραγματεύσεις αναφορικά με τη σύσταση μιας Νομικά Δεσμευτικής Συμφωνίας για τα Δάση στην Ευρώπη, στο πλαίσιο της Διακυβερνητικής Διαπραγματευτικής Επιτροπής (INC) και ειδικότερα η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει των δύο φάσεων της 3^{ης} Συνόδου (28/1-2/2/2013 και 3-5/4/2013) και των δύο φάσεων της 4^{ης} και τελευταίας Συνόδου (10-14/6/13 και 7-8/11/2013) της εν λόγω Επιτροπής καθώς και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των Συνόδων αυτών (INC3 – INC4)
- Ο Διεθνής Διάλογος για τα Δάση:
 - Η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της 10^{ης} Συνόδου του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση – UNFF10 (8-19/4/2013 – Κωνσταντινούπολη, Τουρκία) και

η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της Συνόδου, ειδικότερα σ' ότι αφορά τη χρηματοδότηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών

- Η επαναξιολόγηση της Διεθνούς Διευθέτησης για τα Δάση (IAF) στα πλαίσια του δια-συνοδικού διαλόγου του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση
- Η αναθεώρηση της Δασικής Στρατηγικής της Ε.Ε.
- Η προοπτική ενός μελλοντικού Ευρωπαϊκού Δασικού Προγράμματος
- Το Πρόγραμμα Δράσης FLEGT:
 - Η εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα του ξύλου στην αγορά (Κανονισμός για τη Ξυλεία)
 - η εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) 363/2012 και 607/2012
 - η υιοθέτηση ενός Κανονισμού που θα τροποποιεί τον Κανονισμό 2173/2005 για την εγκαθίδρυση ενός συστήματος αδειοδότησης FLEGT
 - Οι διαπραγματεύσεις συνομολόγησης εθελοντικών εταιρικών συμφωνιών FLEGT (Ινδονησία)
- Η αναθεώρηση /αξιολόγηση και βελτίωση της δασικής πληροφόρησης και παρακολούθησης
- Η Πρόταση της Επιτροπής για την Αγροτική Ανάπτυξη για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014 - 2020 και ειδικότερα τα δασικά μέτρα και τα μέτρα που αφορούν τη βιοενέργεια
- Η εφαρμογή του Δασικού Στόχου (3β) της Στρατηγικής της Ε.Ε. για τη Βιοποικιλότητα
- Η πρόταση για Κανονισμό για τα εισβλητικά είδη
- Η αναθεώρηση της νομοθεσίας σχετικά με την εμπορία σπόρου και φυτικού αναπαραγωγικού υλικού και οι συνέπειες στο δασικό αναπαραγωγικό υλικό
- Η υιοθέτηση κριτηρίων αειφορίας για την παραγωγή βιομάζας
- Ενέργειες σε επίπεδο Ε.Ε. αναφορικά με τις δασικές πυρκαγιές

γ) Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο

- **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 995/2010**

Το Τμήμα Δασών μετείχε σε συναντήσεις της Επιτροπής FLEGT κατά τη διάρκεια των οποίων έγινε ανταλλαγή απόψεων και εισηγήσεων σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 που αφορά τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων

εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά, σε όλα τα κράτη μέλη.

- **Σύστημα Αδειών FLEGT**

Μέχρι σήμερα έξι (6) χώρες έχουν υπογράψει την Εθελοντική Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης (VPAs) με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και προχώρησαν στην ανάπτυξη των συστημάτων που απαιτούνται για τον έλεγχο, την επαλήθευση και την έκδοση της άδειας FLEGT ενώ άλλες εννέα (9) βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις με την ΕΕ. Οι πρώτες παραλαβές ξυλείας που θα συνοδεύονται με άδεια FLEGT αναμένονται στην ΕΕ εντός του 2014.

- **Ο περί του Ελέγχου της Εμπορίας Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας Νόμος (Ν.139(Ι) του 2013)**

Για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις πρόνοιες του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για τη Ξυλεία, αλλά και για τη ρύθμιση και ενίσχυση της εποπτείας και του ελέγχου της εμπορίας ξυλείας σε εθνικό επίπεδο, το Τμήμα Δασών προώθησε στα αρμόδια σώματα το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί του Ελέγχου της Εμπορίας Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας Νόμος του 2013». Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 14 Νοεμβρίου, 2013 (Ν. 139(Ι) του 2013) και τέθηκε σε ισχύ στις 29 Νοεμβρίου, 2013, με τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η νέα νομοθεσία προβλέπει ότι όσοι ασχολούνται με την εμπορία ξυλείας και προϊόντων ξυλείας, περιλαμβανομένων των καυσόξυλων, πρέπει να εξασφαλίζουν Ετήσια Άδεια Εμπορίας που θα εκδίδεται από το Τμήμα Δασών, το οποίο είναι η Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του Νόμου αυτού. Αναγκαία έντυπα που αφορούν στην εφαρμογή του Νόμου 139(Ι) του 2013 (Δελτία Μεταφοράς Ξυλείας) εκτυπώθηκαν από το Κυβερνητικό Τυπογραφείο. Επίσης, ετοιμάστηκε Μητρώο Αδειούχων Εμπόρων Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας και Μητρώο Αδειούχων Εμπόρων Καυσόξυλων.

Για την εφαρμογή του Νόμου, το Τμήμα Δασών θα προβαίνει στους αναγκαίους ελέγχους μέσω των δεκατριών (13) Επιθεωρητών Ελέγχου Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας οι οποίοι διορίστηκαν εντός του 2013 από τον Αναπληρωτή Διευθυντή του Τμήματος, όπως προνοεί η νομοθεσία.

δ) Εφαρμογή Κοινοτικού Κεκτημένου

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 2000/29 σχετικά με τα Προστατευτικά μέτρα κατά της εισαγωγής και διακίνησης επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά και φυτικά προϊόντα**

Στα πλαίσια εφαρμογής της Οδηγίας 2000/29 που αφορά θέματα φυτοϋγείας, διεξήχθησαν και μέσα στο 2013 συστηματικοί έλεγχοι σε συγκεκριμένες επιφάνειες παρατήρησης για να διαπιστωθεί η παρουσία ή όχι του φλοιοφάγου εντόμου της πεύκης, *Ips sexdentatus*, για το οποίο η Κύπρος έχει αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη καθώς και του μύκητα *Seiridium cardinale* που προκαλεί την ασθένεια του έλκους του κυπαρισσιού και για τον οποίο η Κύπρος καταβάλλει προσπάθειες για να αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη. Η έρευνα κατέδειξε ότι κατά το 2013, δεν έχουν εντοπιστεί προσβεβλημένα φυτά/ ξενιστές για το έντομο *Ips sexdentatus*, ενώ για το μύκητα *Seiridium cardinale* εντοπίστηκαν συμπτωματικά φυτά/ ξενιστές του σε έξι περιπτώσεις εντός ιδιωτικών φυτωρίων που διακινούν φυτά κοινοτικής προέλευσης, τα οποία και καταστράφηκαν.

Επίσης στα πλαίσια των Αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 2003/127/EC, 2004/426/EC και 2006/464/EC, η Κύπρος διεξήγαγε ετήσιες επισκοπήσεις για την παρουσία ή όχι του νηματώδη του ξύλου της πεύκης *Bursaphelenchus xylophilus*, του μύκητα *Phytophthora ramorum* που προσβάλλει κυρίως το δρύ καθώς και άλλα πλατύφυλλα, του εντόμου *Dryocosmus kuriphilus* που προσβάλλει την καστανιά, του μύκητα *Gibberella circinata* που προσβάλλει πεύκα, του εντόμου *Anoplophora chinensis* που προσβάλλει φυτά σφενδάμνου, οξιάς, κερκίδας, πλατάνου, λεύκης κλπ. και του μύκητα *Ceratocystis platani* που προσβάλλει τα πλατάνια.

Από τις πιο πάνω επισκοπήσεις δεν διαπιστώθηκε κανένα προσβεβλημένο φυτό από τους πιο πάνω οργανισμούς καραντίνας.

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 1999/105 σχετικά με την Παραγωγή, Εμπορία και Έλεγχο του Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού**

Σύμφωνα με τους "Περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμούς του 2003" έγιναν επιτόπιοι έλεγχοι στα διάφορα φυτώρια που είναι

εγγεγραμμένα στους εθνικούς καταλόγους, χωρίς να παρουσιάζονται οποιαδήποτε προβλήματα.

ε) Εφαρμογή προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

• Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Συνεχίστηκε η εφαρμογή των ακόλουθων τριών μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007–2013 για τα οποία αρμόδιο για την εφαρμογή τους είναι το Τμήμα Δασών:

➤ Μέτρο 2.4: "Δασώσεις".

Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων της 1^{ης} και 2^{ης} προκήρυξης των Καθεστώτων 2.4.1: "Δάσωση Γεωργικής Γης" και 2.4.3: "Δάσωση μη Γεωργικής Γης".

➤ Μέτρο 2.5: "Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και αναδάσωση καμένων περιοχών".

Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων της 1^{ης} και 2^{ης} προκήρυξης.

➤ Μέτρο 2.6: "Διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικού και οικολογικού ρόλου των δασών".

Συνεχίστηκε η υλοποίηση και των τριών Καθεστώτων του Μέτρου, του 2.6.1: "Μη Παραγωγικές Επενδύσεις", του 2.6.2: "Δασοπεριβαλλοντικές Ενισχύσεις" και του 2.6.3: "Ενισχύσεις ΦΥΣΗ 2000" της 1^{ης} προκήρυξης. Κατά τη διάρκεια της προκήρυξης παραλήφθηκαν συνολικά 69 αιτήσεις. Όσον αφορά τις αιτήσεις της 2^{ης} προκήρυξης του Καθεστώτος 2.6.1, μετά από οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013 στάλθηκαν προς τους αιτητές οι επιστολές πληροφόρησης τους για έγκριση ή απόρριψή τους. Ενώ αρχικά είχαν εγκριθεί πενήντα (50) αιτήσεις και απορριφθεί δεκαεννέα (19), τελικά για τις εγκριμένες αιτήσεις θα υπογραφούν μόνο τριάντα οκτώ (38) συμβόλαια για τα οποία αναμένεται να υπάρξει υλοποίηση.

Η οικονομική ενίσχυση που καταβλήθηκε για τα πιο πάνω Μέτρα του Προγράμματος κατά το 2013 ανήλθε στο €1.342.112,61 και αφορούσε 163 αιτήματα πληρωμών.

Σ' ότι αφορά το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004–2006 καταβλήθηκαν οικονομικές ενισχύσεις για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις των Μέτρων 2.4: " Δάσωση Γεωργικής Γης"

και 3.2: " Δάσωση μη Γεωργικής Γης". Υποβλήθηκαν συνολικά 31 αιτήματα πληρωμών και καταβλήθηκε οικονομική ενίσχυσης ποσού €25.847,12. Επιπρόσθετα συνεχίστηκε και ο έλεγχος των Μακροχρόνιων Συμβατικών Υποχρεώσεων.

Σ' ότι αφορά το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020, μετά την ολοκλήρωση των νομοθετημάτων της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) και τη δημοσίευσή τους στις 20 Δεκεμβρίου, 2013 στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, ξεκίνησε η διαδικασία συγγραφής των δασικών μέτρων από τους αρμόδιους Τομείς. Υπολογίζεται ότι το πρώτο Προσχέδιο των δασικών μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020 θα είναι έτοιμο περί τα τέλη Φεβρουαρίου, 2014.

Όσον αφορά τον προτεινόμενο προϋπολογισμό των δασικών μέτρων της προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020, διαφαίνεται ότι θα είναι μειωμένος σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

- **Εθνικό Πρόγραμμα για την Παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα (Διεθνές πρόγραμμα ICP-Forests και Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα FutMon-Life+)**

Στα πλαίσια του προγράμματος "ICP Forests", συνεχίστηκε η συλλογή στοιχείων, οι μετρήσεις, οι εκτιμήσεις και γενικά η παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα, το οποίο καλύπτει δραστηριότητες που έχουν σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση και τις δασικές πυρκαγιές.

22. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Κατά το 2013, όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, το Τμήμα Δασών συνεργάστηκε στενά με διάφορα Κυβερνητικά Τμήματα, Υπηρεσίες καθώς και Οργανώσεις. Η συνεργασία απέβλεπε ουσιαστικά στην προώθηση και επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος. Αναφέρεται ειδικότερα η στενή συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, την Αστυνομία, την Εθνική Φρουρά, τις Επαρχιακές Διοικήσεις, το Ταμείο Θήρας, την Πολιτική Άμυνα, την Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών, τις Βρετανικές Βάσεις, τους Προσκόπους και Οδηγούς και το Φιλοδασικό Σύνδεσμο. Για τη συνεργασία αυτή, αλλά και για τη βοήθεια που παρασχέθηκε ποικιλότροπα στο Τμήμα εκφράζονται θερμές ευχαριστίες.

Επίσης θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στο Ίδρυμα Αναστάσιος Γ. Λεβέντης για υποτροφίες που πρόσφερε σε ξένους σπουδαστές στο Δασικό Κολλέγιο.

Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται επίσης σε όλο το προσωπικό του Τμήματος για το ζήλο και την αφοσίωση που επέδειξε στην εκτέλεση των καθηκόντων και στην επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος.

ΧΑΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
Αν. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ